

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenái nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 89.

V Ljubljani, v torek 21. aprila 1885.

Letnik XIII.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

(Dalje.)

Kakšne dohodke imajo kmetje?

Žito.

Tu bomo govorili zlasti o pšenici, ker drugo žito kmetje le bolj za dom pridelujejo, pšenico pa večidel prodajajo. Žito je zdaj tako po ceni, da kmetje nimajo od poljskih pridelkov kar nič čistega gruntnega dohodka. Kupi njivo za 1000 gold. in vsejaj na njo pšenico ali kako drugo žito in pridelek bo komaj toliko vreden, kolikor je veljalo seme, gnoj in delo. Zakaj je pa žito zdaj tako po ceni?

Zato, ker imamo ameriškansko konkurenco. Beseda konkurenca je tuja, po naše bi se reklo tekmovalje. Da to besedo bolj razumiš, misli si, da je v neki vasi en sam krčmar, pri katerem vsa tista vas vino kupuje. Kmalo se pa naseli v tisti vasi drugi krčmar, ki je pripravljen ravno tako dobro vino ceneje prodajati. Zdaj mora tudi prvi ceneje prodajati, ako noče zgubiti vseh pivcev. V tem primerljivi pravimo, da dela drugi prvemu konkurenco. Konkurenca je tedaj, ako dva (ali več) prodajata ravno tisto blago v ravno tistem kraju, kjer je prej ravno tisto blago en sam prodajal.

Kaj je pa ameriškanska konkurenca? Prej se je pri nas v Evropi le ono žito rabilo, ki se je v Evropi pridelovalo. Cena je bila taka, da je imel kmet pri obdelovanji svojega polja vendar nekaj dobička. V zadnjih letih so pa jeli iz daljne Amerike k nam uvaževati žito, in sicer tako po ceni, da se pri nas ne more tako po ceni pridelovati. Zato je morala cena našemu žitu pasti. To imenujemo ameriškansko konkurenco.

Zakaj je ameriškansko žito tako po ceni? Zemlja se dobi tam skoraj zastoj. Pri nas je zemlja zeló izmolžena, tam je pa taka, ki se prej ni nikoli obdelovala, zato je zeló rodovitna. Gnojiti ni treba, dosti je, ker se slama kar na njivi sežge. Obdelovati jo je malo treba, pleti pa nič. Delajo večidel z mašinami, kar je veliko ceneje. Prevažanje po ameri-

kanskih železnicah je jako po ceni, pri nas sicer železnice tudi niso drage — za velike fabrike in trgovce, za kmeta pa ne poznajo milosti. Iz Amerike se vozi po železnici in po morji žito na Francosko kacic 20 dni, pa vožnja ne veljá več, kakor z Ogerskega na Francosko, da si se le kake tri dni vozi.

V Ameriki kmetje niso zadolženi in se tudi ne morejo zadolžiti in zategadel lahko ceneje prodajajo, ker jim ni treba skrbeti za obresti. Kdaj bo pri nas zasijalo tisto solnce, da kmetom ne bo treba plačevati obresti!

V Ameriki plačujejo majhne davke. Zakaj imamo pri nas tako velike davke? Zato, ker ima država ali cesarstvo, kakor je bilo povedano, veliko dolga, od kterega je treba obresti plačevati, dalje ker imamo jako veliko uradnikov po pisarnah in še več vojakov po vojašnicah. V Ameriki je vse drugače. Leta 1866 so imeli v severnih državah 2773 milijonov tolarjev dolga. Dolga pa Amerikanci, ker so modri gospodarji, ne morejo trpeti. Od l. 1866 so ga toliko plačali, da so ga imeli l. 1882 le še 1600 milijonov. V zadnjih letih ga poplačajo vsak mesec po 10 do 12 milijonov. Če ne bodo imeli kake posebne nesreče, bodo v desetih letih dolga rešeni. V našem cesarstvu imamo pa dolga blizo pet milijard gold., pa se ga še ne zdi dosti, vsako leto se ga še na novo napravi blizo 20 milijonov; v deželah pod ogersko krono se pa še posebej dela.

V severnih ameriškanskih državah je čez 50 milijonov ljudi, državnih, mestnih in občinskih uradnikov imajo pa le 90.000. Pri nas je pa, če izvzamemo dežele, ki so pod ogersko krono, le 22 milijonov ljudi, pa imamo samo 60.000 cesarskih uradnikov, koliko je pa še deželnih, mestnih in občinskih uradnikov ali pisarjev?

V Ameriki imajo za 50 milijonov ljudi samo 25.000 vojakov, v vsem našem cesarstvu je 37 do 38 milijonov ljudi, vojakov pa imamo, in sicer taci, ki so zmirom na nogah 285.000. Samo častnikov in kadetov imamo več kot v Ameriki vseh vojakov. To je grozno! Najbolj trdni ljudje se jemljó v vojake, doma pa delo zastaja. Vsako leto se stroški množé za novo orožje, nove barke in trdnjave.

prosimo, naj nam dá zdravja itd. Odgovarjam, da take prošnje so vse kaj drugega, nego pesnikova prošnja. Vsakdanji kruh je predmet prošnji spodoben, Bogu dopadljiv, ker volja njegova je, da ga prosimo vsakdanjega kruha; ta je namreč potreben v naše ohranjenje; zatoraj pa, kakor je Bog vstvaré nas hotel, da smo in živimo, tako z ravno tisto voljo tudi hoče, da ga prosimo vsakdanjega kruha, kterega nam hoče dati, ako ga prosimo; tako proseč, toraj se popolnoma zлага z voljo Božjo. Ravno tako tudi kdor v bolezní prosí zdravja; nič ni namreč našemu bivanju bolj nasprotno, nego bolezen, in ker nam je dal Bog bivanje, ne more nič biti bolj po njegovi volji, nego prositi ga za odstranjenje bolezní. Vse take in enake prošnje so prave, Bogu ljube, ker se zlagajo z njegovo voljo. Kdor pa prosí človeka vstvariti nikar, se stavi v največe nasprotje z Božjo voljo.

Toda zavrnilo se me bo: pesnik govori o človeštvu, kakeršno nahajamo po grehu naših prastarišev, o tem zmotnem, trpečem, nesrečnem človeštvu. Takega človeštva Bog ni vstvaril, ni hotel vstvariti; kako veličasten, kako srečen je bil prvotni človek kot delo Božjih rok, nesrečnega se je pa

Vojaki se morajo odpraviti ali pa se mora vsaj njih število zeló znižati. To priznavajo in spoznavajo vsi pametni ljudje. Ali kako reč spoznati za nepotrebno je lahko, odpraviti jo je pa težko. In nič ni težjega kot vojake odpraviti. Ko bi kdo rekel, da v našem cesarstvu ne bomo mogli dolgo tako velikih stroškov za vojake nositi, bi prav pametno povedal, ko bi pa rekel, da se morajo pri nas zategadel vojaki precej odpraviti ali njih število znižati, bil bi tepec ali pa izdajalec domovine. Ko bi danes pri nas vojake odpravili, bi jutri našega cesarstva ne bilo več in novi gospodar bi nam gotovo še večja vojaška bremena naložil. Vlada si ni ne zaupajo, vedno morajo pripravljene biti z vojaško močjo odrediti poželjivega soseda. Množeci se stroški za vojake morajo Evropo prevrniti ali pomagati ne moremo. Vojske so sicer vedno bile, ali vojni stroški so bili jako majhni v primeri z današnjimi. Velikokrat je tudi papež posredoval med krščanskimi vladarji in vojske ni bilo treba. Tudi zdaj bi bilo treba tacega srednika, da bi se trdega vojaškega bremena znebili. Ali po človeški govoriti, take pomoči v bližnji prihodnosti še ne moremo pričakovati, ker se je svet preveč od krščanstva in posebno od katoliške cerkve odvrnil. Tu z vsemi postavami ne moremo nič pomagati, tu more le Bog pomagati in naša odkritosrčna povrnitev k nazorom katoliške cerkve. Kdor vé drug pomoček, naj ga pové, a svesti smo si, da ga ni.

Vrnimo se k ameriškanski konkurenci. Nam bodo li Amerikanci še dolgo pošiljali žito tako po ceni? Še precej dolge. Res je, da jemljó Amerikanci s tako imenovanim roparskim obdelovanjem počasi zemlji vso rodovitnost. To jih bode prisililo, da bodo s časoma zemljo tako gnojili in tako pridno obdelovali kot pri nas. Tedaj bo zemlja, ki je že zdaj obdelana, vedno lahko tamošnje posestnike in trgovce živila. Se vé, ko bi bila vsa zemlja že obdelana, bi mogli reči, da našim kmetom v par letih Amerikanci ne bodo več škodovati mogli. Ali zemlja še ni vsa obdelana in tudi kmalo ne bo. Veliko najrodovitnejše zemlje v severnih državah še ni pluga videlo. Potem pridejo druge države, pred vsemi Ka-

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ drugi dodatek.

(Dalje.)

Vpraša se, je li taka prošnja dovoljena, je to prava molitev? Nikakor ne. Ker ako imamo le prositi, da Bog ohrani, kar je dal ali dopolni, česar ni še dal, ako se mora, kakor sem prej dokazal, ves predmet naše molitve nanašati le na vresničenje kraljestva Božjega, je jasno, da kdor prosí ali želi, da bi človeštva ne bilo, prav ne moli, ker njegova prošnja meri ravno nasprotno, namreč na vničenje kraljestva Božjega, na vničenje človeštva in, ker je zarad človeka, vse drugo vstvarjeno, na vničenje cele vstvaritve; smoter taki prošnji je črno-obupno ničevó. Taka molitev je celó pregrešna. Ako je namreč Bog človeka s svetom vred vstvaril in ga še ohranjuje, da se njegov rod množí, ako je vse to Bog s svojo najsvetejšo voljo hotel in še hoče, je jasno, da tako proseč protivi Božji volji, kar ni nikdar dovoljeno. A vé, kaj se mi hoče odgovoriti; tako tedaj tudi grešimo, ko v Očenaši prosimo vsakdanjega kruha, ko bolni

sam naredil, proti volji Božji; ako toraj pesnik želi, da bi takega človeka ne bilo, nikako ne protivi volji Božji, njegova želja je opravičena, celó sveta. Na to oporekanje odgovarjam: res sicer, da pesnikova prošnja zadeva po grehu propadlo človeštvo. Vprašam pa, ali ni Bog že predno je vstvaril, vedel, da bo človek grešil, in vkljub temu ga je hotel vstvariti in ga je resnično vstvaril; a ravno iz tega sledí, da je Božja volja, da človek tudi po grehu še biva in živi, drugače previdéč, da bo grešil, bi ga nikdar ne bil vstvaril, niti ga po storjenem grehu ohranil. Zatoraj je pa ravno tako pregrešno in proti volji Božji želeti, naj bi človeštvo takošno, kakoršno je, po grehu ne bivalo. In če je po padcu, po grehu Bog človeštvo sam vodil (glej n. pr. Izraelce), ga raje po svojem Edinorojenem odrešil, kakor zavrgel, se mar li sme človek predzniti ter v svoji največi nevhvaležnosti klicati: „Človeka nikar“? In ako je Bog človeštvo, o katerem je vedel, da bo grešilo, vse eno vstvaril in je še ohranjuje, stori to, ker je v svoji neskončni modrosti in milosti iznašel način, tudi iz zlega, iz greha dobro storiti. Ključ pa k tej skrivnosti Božje previdnosti podaje nam krščanstvo, učé nas, da se je Sin Božji

nada, v kateri še 20 tisoč štirjaških milj čaka pridnih rok. Poleg tega se vedno gradé nove železnice in novi kanali, po katerih bo prevaževanje še ceneje. Amerikanska konkurenca bo trpela še kacic 10 do 20 let in toliko časa bodo morali naši kmetje svoje žito v zgubo prodajati. To bo marsikterega do zdaj premožnega in previdnega kmeta spravilo na be-raško palico.

Veliko jih je, ki pravijo, da bi se dalo temu vbrani z varstveno colnino ali carino, s katero se domačim pridelkom primeroma visoka cena zavaruje ali ohrani s tem, da se od tujih pridelkov velika colnina pobira. Recimo, da imajo naši kmetje, da pridelajo hektoliter pšenice, 8 gld. stroškov. Ako Amerikanci prodajajo v Evropo hektoliter po 7 gld., jo morajo prodajati tudi naši kmetje po 7. Ako bi se pri nas na ameriansko pšenico naložilo 1 gld. colnine, bi veljala potlej 8 gld. in naši kmetje bi pri pšenici ne imeli ne zgube, ne dobička. Ko bi bilo pa od amerianske pšenice treba po 2 gld. colnine plačevati, bi imeli naši kmetje pri hektolitrju 1 gld. dobička. Nekteri pravijo, da bodo kmalo Amerikanci mogli k nam pošiljati pšenico po 5 gl. in bodo še dobiček imeli. V tem slučaju bi se morala colnina na ameriansko pšenico povišati na 4 gld., da bi naši kmetje imeli pri hektolitrju 1 gl. dobička.

Varstveno colnino nekteri zelo hvalijo, nekteri jo pa zelo grajajo. Na Nemškem in Francoskem so jo letos napravili. Zategadel bo pri nas žito še ceneje in kmetje bodo imeli še manj dohodkov. V našem cesarstvu, posebno na Ogerskem, se veliko več žita pridelava, kot se ga doma potrebuje in to žito se je izvaževalo zlasti na Nemško in Francosko. Od zdaj zanaprej se ga bo zavolj varstvene colnine le malo izvaževalo, zato mu bo pri nas cena padla. Ko bi na Francoskem in Nemškem varstveno colnino samo proti amerianskemu žitu napravili, potem bi bila žitna cena pri nas višja kot je bila do zdaj. Zdaj je pri nas varstvena colnina za žito nemogoča, mogoče je pa, da se okoliščine kmalo tako spremené, da bi se dala tudi pri nas vpeljati.

Vprašanje je, je li varstvena colnina dobra ali ne. Najložje odgovorimo, če rečemo, da se nam taka zdi, kakor kožuh. Po zimi kožuh nositi je pametno. Kedar pa koga po letu v kožuhu vidimo, si pa precej mislimo, da je njegovo zdravje spodkopano. Varstvena colnina utegne včasih dobra biti, ko bi pa kaka država vedno pri varstveni colnini pomoči iskala, bi pa to kazalo, da je država gnjila. Ako bi bila pri nas varstvena colnina za žito, bi kmetje svoje žito dražje prodajali, ljudje po mestih in nekteri mali kmetje bi pa žito dražje kupovali. Na Gorenjskem kmetje žito sploh prodajajo, na Notranjskem ga pa sploh kupujejo, tedaj bi prava varstvena colnina na Gorenjskem pomagala, na Notranjskem pa škodovala. Kakor je na Kranjskem, tako je tudi v marsikterih drugih deželah. V nekterih deželah, kakor na Ogerskem, bi pa varstvena colnina le mestom škodovala, kmetom pa večidel vsem pomagala. Iz tega se razvidi, da se varstvena colnina za dalj časa ne smé vpeljati. Za nekaj časa bi se pa sem ter tje smela, namreč, ko bi kmetje prišli v tako stisko, da bi si sami ne mogli več pomagati, pomagati bi jim morali ljudje iz drugih stanov s

tem, da bi jim žito dražje plačevali. Taka pomoč pa dolgo ne more trpeti, kajti sicer bi drugi stanovi preveč opešali.

Varstvena colnina, ki kmetom iz stiske pomaga, je tedaj dobra za nekaj časa. Ali nikdar se ne smé pozabiti, da je varstvena colnina le tačas dobra, kedar kmetom v resnici pomaga. Bi colnina pri nas kmetom pomagala? Nikakor ne, pomagala bi le bogatinom, ne pa kmetom. Ko bi se namreč varstvena colnina vpeljala, bi bilo več čistega dohodka od gruntov in gruntje bi postali več vredni. Od vseh strani bi se kmetom denar na posodo ponujal in kmetje, ki so že tako čez glavo zadolženi, bi se še bolj zadolžili in bi se pozneje dolgá še težje znebili kot zdaj.

Varstvena colnina bi bila le tačas opravičena, ko bi se napravile take postave, ki bi pomagale kmetu dolgá se znebiti. Tačas, ko bi kmetje sedanjí dolg poplačevali, bi bilo dobro, da bi se njih dohodki povikšali, da bi dolg preje plačali. Tačas bi varstvena colnina kmetom v resnici pomagala, zdaj bi pa kmetom, ki žito prodajajo škodovala, škodovala bi vsem, ki žito kupujejo, pomagala pa le bogatinom, ki denar posojujejo.

Ker se je na Nemškem in Francoskem varstvena colnina za žito vpeljala, misljo pri nas v povračilo napraviti varstveno colnino za fabriške izdelke. Na Nemškem in Francoskem imajo strašno veliko fabrik in veliko tega, kar se tam v fabrikah napravi, se pri nas prodaja. Za naprej to ne bo lahko in naši fabrikantje bodo dražje prodajali, bodo imeli več dobička. Tedaj bodo v prihodnje na Nemškem in Francoskem kmetje svoje žito dražje prodajali, fabriške izdelke pa ceneje kupovali in fabrikantje bodo morali svoje reči ceneje prodajati. Pri nas bodo pa kmetje žito še ceneje prodajali, fabriške izdelke dražje plačevali in fabrikantje bodo imeli dobiček.

Po tem takem se je varstvena colnina spremenila v tiho vojsko, ki bo pa marsikterim več škodovala, kot najbolj krvava vojska.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. aprila.

Notranje dežele.

Že zopet jeden! Kdo? se bo ta in oni rado vedno vprašal. Kdo le drugi, kakor zopet jeden *bankir* se je poslovil od svojih upnikov, ki bodo z dolgimi nosovi za njim gledali, le če bodo vedeli kam. Do sedaj še ni duha ne sluha o njem. Moric Weiss, žid, kakor je v knjigah popisan! — „prislužil“ si je prav v kratkem času lepo svetico milijon goldinarjev, ki mu je bila za vabilo, s katerim je lahkoverne ljudi lovil, da so mu denar zaupovali, kterege je on potem na borsí zaigral. Padanje državnih papirjev v najnovejšem času spodbilo mu je strmoglavno višino, na kateri se je Moric Weiss nahajal s svojimi špekulacijami in sicer ravno za pirhe ga je zadél krah! V Pariz sta se z njegovo soprogo peljala, kjer sta bila dva dni jako židane volje. Kar je jel po borsah drug veter pihati. Razni vrednostni denarji padali so več ali manj. Moric je bil od dne do dne bolj nemiren in dozdevala se je njegova nemirnost že njegovi ženi nekako čudna. Na

belo nedeljo ga je kar h krati v Parizu zmanjkalo. Postrešček je prinesel njegovi ženi pismo, kjer ji Weiss piše, da mora nemudoma v London po opravkih, ona naj se pa le nazaj na Dunaj pelje, kamor se bo on sam prav kmalo povrnil. Ženi je bilo tako postopanje popolnoma nerazumljivo in je jela celó s pomočjo policije zgubljenega moža iskati, toda brezuspešno. Živa duša ne vé, kam da je šel, sploh se pa tako sodi, da je vse svoje premoženje zgubil, prej ko ne pot z revolverjem v roki na oni svet nastopil ali pa se je preko reke Sené tje-kaj podal. Borsni milijonarji, kedar ob vse premoženje pridejo, kar so si ga po slepariji kar čez noč nakopičili, jako obrajtajo tako selitev na oni svet. Leta 1873 meseca maja se je tega na Dunaji, pa tudi drugod, lahko vsakdo vsak dan prepričal. Voda jih je tako na-se vlekla, kakor magnet železo.

Včeraj sešel se je *hrvaški deželni zbor*, da določi budget za tekoče leto 1885. Nadjati se je, pravi „Polit. Corr.“, da sedaj ne bo nikakih tako viharnih debat več, kakor jih je lansko leto zbor med svet pošiljal. Da velika krivda pri vsem tem tudi madjarone zadeva, se ne dá vtajiti in tista ravno je izzivala surove napade Starčevičevih prijateljev. „Polit. Corr.“ tudi hoče vedeti, da je hrvaški narod svoje prave prijatelje v madjaronih spoznal in se od Starčeviča, Stossmayerja in drugih takih odteguje in pričinja z madjaroni hoditi, ker je sprevidel, da so to njegovi pravi prijatelji, katerim ne gré za visoko politiko, pač pak za zboljšanje narodove bede, ktera je v kraljevini Zvonimirovi skoraj da že svoj vrhunec dosegla. Koliko je na tem resnice, vidi se že iz tega, da so pri dopolnilnih volitvah Starčevičevci vsa mesta obdržali, kolikor so jih poprej imeli. Tako se pa ravno ne godi tistim poslancem, ki narodno zaupanje zgube. Take navadno pod kap posade. Pač pa se je narodni stranki (madjaronom) primerilo, da je nekaj sedežev zgubila, kar zopet ni znamenje posebnega zaupanja. Kako malo, da ji je za hrvaško narodnost, pokazala je narodna stranka že pri raznih priložnostih, posebno pa prav očitno vselej takrat, kedar je škof Strossmayer kako slovesnost narodu na čast napravil. S tem si je ona jasno spričevalo dala, da ji je več na solncu madjarske milosti, kakor pa na hrvaški narodnosti ležeče.

Vnanje države.

Nekteri odlični Slovani so šli v Petrograd praznovat *tisočletnico sv. Metoda*. Med temi sta posebno dva spomina vredna; prvi je znani P. Naumov, drugi pa srbski zastopnik in vodja ondašnje liberalne stranke, Jovan Ristić. Sprejel jih je vse skupaj jako sijajno slovanski odbor, kteremu se je nekaj dostojanstvenikov pridružilo. Ristić je na pozdrav v francosčini odgovoril in med drugim tudi rekel: „Jako sem srečen, da mi bode mogoče caru osobno izreči mojo preserno zahvalo. Vsi, kar nas je Srbov, spominjamo se z največo hvaležnostjo velikanskih žrtev, ki ste jih Rusi za nas doprinesli. Nikdar jih ne bomo pozabili, če tudi je silna daljava iz Srbije v Rusijo. Krasno spomlad smo že doma imeli, kedar sem odhajal, tukaj nahajam pa še trdo zimo, ki je v čudovitem nasprotju z gorkim sočutjem, ktero sem s seboj semkaj prinesel.“ Ristić v Petrogradu za Avstrijo nič dobrega ne pomeni, kajti on je Avstriji ravno tako protivén, kakor je Rusiji prijazen. Vrh tega ima pa Ristić v Belemgradu in po Srbiji še vedno veliko stranko za seboj, ktera edino le v Rusiji svoje zveličanje vidi. Tudi odstavljeni metropolit Mihael je pri tej stranki, in vsak se bo še prav dobro spominjal, kako da se Rusija zanj poteguje, in koliko si je prizadela, da bi bila imenovanje novega metropolita Teodozija preprečila na korist Mihaelu, češ, da je njegova izvolitev za metropolita nepostavna. Pravoslavni cerkveni zbor ga je pa nedavno kljubu ruskemu uporu potrdil. Iz tega je pač razvidno, da ima Ristić na Ruskem jako

sam prostovoljno ponudil nam v Odršenika, da bi nas ne le od greha odrešil, ampak ob enem tudi povzdignil do čeznaravnega dostojanstva otrok Božjih.

S tem pa sem prišel do druge bistvene lastnosti, ktero mora po grehu prvega človeka imeti vsaka prošnja, namreč, da mora se vršiti v imenu Jezusa Kristusa Odršenika, tako, da kdor njega spoznavši iz molitve neposredno ali posredno izključi njegovo odrešilno posredovanje, ne le ne moli, temuč celó greši. Tu mi je gledé pesni: „Človeka nikar!“ dokazati, v kakem odnošaji je glavna ideja v nji vpo-dobljena s krščansko vero. In to zdi se mi tem potrebnije razpravljati, ker se je moj g. nasprotnik predrznil „Človeka nikar!“ po obliki in celó po vsebini primerjati z ono veličastno molitvijo, ki je med vsemi najbolj krščanska in najsvetejša. Zraven tega bi pa drugič ob enem razjasnil in pokazal narodnemu katoliško-političnemu društvu v Brdih, s kako pravico se je ravno ono toliko potegovalo z one pesni zbrisati madež panteističnega pesimizma, kterege sem ji očital. Ravno to društvo, pravim — toliko potegovati se! Kot narodno, no, dám veljati, ako se je že balo, da moja kritika res Slovenijo pripravi v smrtno nevarnost; kot politično, no,

tudi naj bo, ako že ni drugače, ako prav politika in poezija ravno tako vkup tičiti kakor — eine Faust auf ein Aug (pest na oko); a da je omenjeno društvo kot katoliško smatralo za svojo dolžnost v obrambo „Človeka nikar!“ proti moji kritiki glas povzdigniti, temu se nikakor in nikdar načuditi ne morem. In to tem manj, ker se je o tej priložnosti in vsled tega ravno beseda „katoliško“ toliko povdarjala, češ, kak črnogleden, zavisten mračnjak mora biti glasoviti kritik v „Slovencu“, ako ga katoliško društvo zavrača, ter pesen in pesnika v svoje katoliško varstvo sprejme. V tem smislu pisala je v št. 5. goriška „Soča“: Menimo, pravi list na zahvalo, ktero je g. pesnik poslal „Slovenskemu jezju“ za zaupnico, menimo, da po tej pesnikovi izjavi ne more nihče več dvomiti na pravem pomenu pesni „Človeka nikar!“, v kateri katoliško društvo nahaja katoliška načela, držeč se katekizma zdrave pameti in pesniških pravil. Povem ti, dragi Mirko, da nič me ni bolj zbudlo in žalilo, nego tako odločno povdarjanje katoliškega značaja omenjene pesni; vse drugo bi bil laže prenesel, kakor te besede.

Poglejmo tedaj, ali je res ta pesen tako eminentno katoliška.

K rešitvi tega vprašanja podajajo nam ključ pesnikove besede:

Kedór bi pa ko jaz na svétí
Imel čutiti in trpéti,
Med dvómi znótami viséti —
Človeka vstváriti — nikár!

S temi besedami opisuje pesnik svojo nesrečo, ter prosi naj bi Bog ne vstvaril več človeka enako njemu nesrečnega. To želeč gledé drugih izraža ob enem obup gledé samega sebe, popolen obup in kar ga k obupu žene, je trpljenje, dvomi in zmote. Res veliko je trpljenje, ki tlačí človeški rod, hude osode-polne so zmote in dvomi, kako oni mučijo človeškega duha in jemljejo srečo oni mir, brez kterege ni nikjer prave sreče. In ono trpljenje je tem hujše, ako človek ne ve, čemú trpi in ako svojim bolečinam ne upa olajšanja, ne plačila; tako so trpeli stari pogani in trpé še vsi oni, ki tavajo po temi nevere in malikovavstva, ne vedó, od kot pribaja trpljenje in zlo, ker zakrita jim je skrivnost izvirnega greha, a od druge strani tudi ne upajo rešenja, bolečinam stori konec smrt, črna smrt, po smrti — grob — a kar je onkraj groba, jim je vse temno, negotovo. Takim trpinom, ako bi želeli ne biti, lahko bi jim odpustili,

mogoče prijatelje in čem večkrat bo on tjakaj hodil, tem bolj se bo avstrijsko prijateljstvo omajalo, dokler ga popolnoma ne spodnese srbsko-ruska vojna zveza.

Čuje se, da so po rusko-poljski pokrajini nastopili angleški agitatorji, ki si silno prizadevajo, da bi za slučaj angleško-ruske vojske Poljake na noge in proti Rusom dvignili. Toda opečeno dete se luči boji in tako je tudi s Poljaki. Dva njihova časnika pravita, da ne bodeta preiskovala, ali je kaj in koliko je na tem resnice, ker to Poljake jako malo briga. Toliko pa je gotovo, da oni ne bodo več roke stegovali, da bi drugim kostanj iz žrjavice pobirali. Pravijo, da imajo že s tem zadosti, kolikor imajo do sedaj skušenj na uporniškem polji, za dolgo, dolgo časa. Odložili so že zdavnej puško in smodnik, ter so se biča in pluga poprijeli, kar jim v sedanjih razmerah mnogo bolj kaže, kakor pa na boj misliti, ko tako krvavo miru potrebujejo. Od te strani so se toraj Angleži že vrezali, ako se mislili Rusom tjakaj „poljko“ zagosti.

Rusi vendar ne verujejo sami toliko na medene miroljubne besede, kolikor oni s tistimi Angleži okoli ust mažejo, sicer bi ne bili vsem vojniškim parnikom pred Kronstadtom ležečim ukazali, da naj se tako pripravijo, da jim bo mogoče takoj na morje odriniti. Tega bi sicer ne bilo treba, če bi Rusi res tolikanj o miru prepričani bili, kakor o njem Angleže prepričati želé.

Laške univerze, katerih smo nedavno poročali, da jih je naučni minister zaradi dijaških uporov po celi Italiji zapreti dal, so se 16. t. m. zopet odprle in se ni nič posebnega ob tej priložnosti prigodilo. Ob enem pa je naučni minister jako strogo zapovedal, da naj bodo univerzitetna poslopja od slej nadalje edino le za šolo. Preiskava, ki jo je naučni minister vsled tega pričel, bo tolikanj vplivala na zgoraj, da se bode nekaka sprememba v ministerstvu zgodila. Naučni minister hoče namreč objaviti, kar mu bo preiskava pokazala. Tega se pa nekateri uradniki silno bojé, posebno se pa Turinskemu prefektu hlače tresejo. Če bi se mu pa ne dovolilo, pravi naučni minister, se bo pa on svoji časti odpovedal. Za prefekta se pa ob enem ministerski predsednik jako briga in bo vse storil, kar se bo le dalo, da bo zabranil objavo pohujšljivih dogodkov, na ktere je dijaški upor sledil.

Angležem začel je zopet silno greben rasti! Čem bolj si v Petrogradu prizadevajo miroljubno svoje lice svetu pokazati, tem glasneje jeli so v Londonu z orožjem rožljati. Posebno veliki časniki ne vedó, kako bi spretneje propagando za vojsko delali. Prav skušajo se drug z drugim, kdo bo spretneje in za boj bolj navduševalno pisal. „Times“ misli da se mir ne more obraniti in da bo tjakaj celó vpliv nemškega kancelarja premalo veljaven. „Če je Rusija pri volji za storjeno krivico nam zadoščenje dati s tem, da generala Komarova iz Turkestana kam drugam prestavi, da svoje vojake od afganske meje v Turkestan umakne, da državno mejo med Turkestanom in Afganci ondi pripozna, kjer jo bo prvotna za to imenovana komisija določila, so Angleži takoj pri volji, da se zadeva mirno poravná, drugače, pravijo, bo pa šiba pela. Škoda, da ne povedó, kdo bo tepel in kdo bo tepen, kar pač ni težko uganiti. Poguma imajo ti kramarski Angleži kar h krati toliko, da pravijo, da se tudi vkupne Evrope ne ustrašijo, če bi jim prišla sitnost delat s tem, da bi vojsko med Rusi in Angleži omejiti hotla le na azijske pokrajine. „Naj le poskusi, pravi John Bull, Evropa se bo prepričala, da za dolgo časa takemu omejevanju ne bo kos. Iztočno morje proti Rusiji nam mora biti odprto in pa Črno morje.“ To je pa ravno vprašanje ali bo teh dveh katero odprto ali ne, kajti na vohodu v iztočno morje so Nemci na straži, na onem v Črno morje pa Turek stoji. Poslednjega

akoravno se celó med pogani, ne starimi ne novimi ne nahaja na splošno tako temno tužno nazorovanje, ako izvzamemo tu in tam posamnike; ker veepjena je človeštvu, bodi še tako nesrečno, ljubezen do bivanja in ob enem vkoreninjeno prepričanje, da bivati je samo na sebi dobro in da dokler človek še živi, se ne sme vdati obupu. Kako strašno, kako nenaravno je človeku poželeti svoje ničevost! Tako je človeštvo samo na sebi. A temu človeštvu zasijalo je solnce odrešenja, katero mu je donesl Sin Božji, Jezus Kristus. V njem se je večlovečila samo večna Resnica, pred katero zginejo vse zmote, vsi dvomi; v luči, katero nam je on prižgal, je vse jasno, vse razsvetljeno, kolikor nam potreba, da pridemo do sreče, do miru, ne le v prihodnem, ampak tudi že v sedanjem življenju. In trpljenje? On tam je pred nami in za nas trpel ter tako vse bolečine trpečega človeštva posvetil, poveličal, zaslužne storil. Blagor mu, komur je dano ž njim trpeti, ž njim križ nositi, ker on ga pelje k veličastnemu vstajenju, k nebeškemu veselju, kjer mu bodo obrisane vse solze in bo konec vsem težavam in bolečinam, tudi smrti ne bo več. Vtrjeni v tej veri Kristusovi, so mučeniki med najhujšimi mukami ohranili mir in veselost ter umirajoči peli Odrešeniku slavo. A ta vera, to sladko

bi Angleška že pregovorila, če ne drugače pa z zlatim jezikom, da bi je ne videl, kedar bi se memo Dardanel peljala, ali tujak je ravno Evropa sama, ki bo rekla: stoj!

Izvirni dopisi.

Iz Knežaka, 19. aprila. Kaj ne, predragi „Slovenec“, da je bela vrana dopis iz Knežaka? Bral od tod se res kak dopis še ni kmalo? — vendar nismo še narodno zaspali. Ravno sedaj imam poročati veselo vest, da si v kratkem osnujemo „bralno društvo“, kojega pravila je c. kr. visoka vlada potrdila, ko smo le dolgo in dolgo trkali na njena vrata.

Danes je pa naš kraj obiskal potovalni učitelj g. Gustav Pire in je dopoldne po deseti maši v sobi II. razreda predaval o kmetijstvu. — Kako željno je tujakšnje ljudstvo se kaj priučiti, kaže obilno število prišli poslušalcev. Soba bila je natlačena in še zunaj jih je precej moralo ostati, ki so pozno prišli. Govor je bil le splošen, kakor je g. govornik sam rekel, in o priliki znabiti obišče zopet ta kraj. V svojem uvodu je omenjal, kaj je namen potovalnih učiteljev, da namreč ljudstvo podučujejo, kako je treba delati pri kmetijstvu, sadjarstvu, živinoreji itd.

Kmetijski stan je podlaga državi. On odrajuje davke, daje sinove v vojake. Zatoraj so presvitli cesar in njih ministri prevideli, da če hoče država obstati, treba je skrbeti v prvi vrsti za blagostan kmetijskega stanu. V ta namen so se ustanovile kmetijske družbe, kot ona v Ljubljani, da po svoji moči dela na zboljšanje kmetijskega stanu. — Omenjal je dalje gosp. govornik, da tujakšnji glavni pridelek je les in seno. Toda napaka je ta, da seno mesto, da bi doma porabili, izvažajo v Trst. Da bodo pa senožeti dobro seno dajale, treba je skrbeti, da se tudi njim nazaj da, česar potrebujejo. Skrbeti se mora za dobro obdelovanje, da se o pravem času pobere kamnje, otrebi travnik nepotrebne mahu in slednjič tudi nekoliko pognoji.

Dalje je poročal gosp. govornik o živinoreji. — Opozorjeval je poslušalce, da naj skrbé, da se v kmetijstvu izobrazijo, to bode pa le mogoče da se zberó v vaške družbe in se med sabo o marsičem posvetujejo po geslu presvitlega cesarja: „Viribus unitis“.

Živinoreja je stober Kranjsko, zlasti Notranjskega. Od živine ima kmetovalec največ dobička, kajti cena je velika in visoka in se bode tudi obdržala zanaprej, ker se je prepovedala uvažba tuje goveje živine v našo deželo zaradi kuge. Treba je pa imeti dobro pleme, da je povsem dobro za vožnjo, za mleko in se dá tudi izpitati.

Da bode pa živina zdrava, treba je skrbeti jej ne le za živež, ampak tudi za zdravi, sveži zrak in da je živina snažna, kajti živina postane boleha, če blato zapré potne luknjice in se ne more potiti.

Ker je gnoj tako potreben za zboljšanje njiv in travnikov, treba je pa tudi skrbeti, da je zares dober, da se ne pusti na takem kraju, kjer ga deževnica izpira in najboljši deli odpadejo. V ta namen naj se gnoj večkrat potlači in s prstjo prikrije na kupu.

upanje, ne da bi morebiti že zamrlo, ne, še dandanes veselo navdaja in vzdržuje tisoče in tisoče vernikov, ki ubogi in bolni, preganjani in zaničevani, vse dovoljno prenašajo zaradi Kristusa, ne le da bi tožili, temveč radujejo se, ker vedó, da je obilno v nebesih njihovo plačilo.

In katoliška cerkev, ki spremlja trpečega človeka od rojstva do groba, ki človeštvu obezuje krvave rane, ktere mu je vsekal greh, ki ima tako občutno srce za zlo, ki tare ubogi rod Adamov, o gotovo ona predobro pozna nesrečo našo, in vendar ne le da bi obupajoče žalovala, ampak priznavši velikost milosti Božje, katero nam je skazal s tem, da nam je poslal svojega edinorojenega Sina na svet, vesela vsklikne ter blagruje Adamov greh, ki je zaslužil tolikega Odrešenika! Dasi je velik greh in britek sad njegov, vendar večja, neskončno večja je milost večnega Boga. Ubi abundavit delictum, super abundavit gratia, tako sv. Pavel.

In nasproti temu vzvišenemu tolažilnemu nazorovanju naše vere in svete cerkve, kaj bomo sodili o obupajočih glasovih našega pesnika?

Kedó bi pa ko jaz na sveti,
Imel čutiti in trpéti,
Med dvómi, zmótami viseti... (Dalje prih.)

Nazadnje je g. govornik še spregovoril o mlekarstvu. Pozivljal je tujakšnje farane, naj začnó mleko prodajati v Trst, in omenjal je furlanske tako zvane „majerje“, ki bogatijo z mlekom vkljub temu, da si hleve tam v najem vzemó in seno prekupujejo od Notranjcev. — Zatoraj pa v prihodnje jih več ne podpirajte s senom, ampak sami direktno pošiljajte mleko v Trst; od dveh krav lahko dobi posestnik mleka na dan za 1 gld., to znese na leto 365 gld.; stroški bi pa ne bili tako znatni, zlasti če bi se mleko od zjutraj in opoldne skupaj pošiljalo, večerno bi pa rabili v lastno rabo. — G. govornik je omenjal, da se bode v Postojni osnoval odbor, ki bode za to skrbel. — V ta namen bi pa moreli posestniki skupaj stopiti in vstanoviti mlekarske zudruge, da bi jih več naenkrat odposlalo mleko v Trst po železnici. In z željo, da se to izpolni, je zaključil govornik svoje predavanje, kteremu je od vsih strani glasno pritrjevanje sledilo. — Na svidenje zopet!

S Št. Urške gore, 19. aprila. Krasna Kokriška dolina mi od leta do leta zanimivejša postaja. Brez pretiranja smem trditi, da v prirodoslovnem obziru je naravoslovcem bogata zakladnica raznovrstnih stvari. Že sloveči rastlinar Wulfen, ako se ne motim, imenoval je to dolino „botaniški vrt“, in po vsi pravici; kajti tu se nahaja že v nižinah mnogo raznoterih planinskih rastlin, ne le onih z očitnimi cveti „Phanerogamae“, temuč tudi veliko tajnocvetek „Cryptogamae“. Naj od teh zadnjih samo nekterih mahov omenim, koje z nekim posebnim veseljem že nekaj let nabiram.

Ko prideš od Predvora v Kokriško dolino in imaš Žagarjevo pohošstvo že dalječ za hrbtom, najdeš na oni strani klančeka pred znamenjem na levi strani ceste pod grmovjem lepi in redek jetrnjek „*Duvalia rupestris*“ po imenu, ki meseca majnika plodi. Od tod si kmalo pri Polajnerjevi hiši in prišedši do grabna, po kojem močen potok šumlja, lahko nabereš po ondotnem dolomitnem skalovji, zlasti v oni nižkasti votlini nekoliko doli od mosta, „*Gymnostomum calcareum*“, viši gori v grabnu v razpoklinah strmega skalovja dobiš silno redek mah „*Myurella Careyana*“; po kamenji ob vodi pa „*Barbula insidiosa*“ in „*Madotheca platyphylla*“. Vrh Polajnerjevega klanca je vredno ozirati se po „*Encalypta vulgaris*“, koja se na levi strani ceste pod grmovjem, toda le v redkih šopkih nahaja. Od župnijskega poslopja do drugega mostú čez Kokro, ni kaj posebnih mahov videti; ali kakor hitro se ti na tvojem daljnem poti prikaže zelenkast „*Porfir*“, najdeš na njem dokaj lepe in med njimi nektere jako zanimive in sicer: „*Rhabdoweisia denticulata*“, „*Cynodontium polycarpum*“, „*Dicranella heteromalla* var. *sericea*“, „*Barbula recurvifolia*“, „*Rhacomitrium heterostichum*“, „*Hedwigia ciliata*“, „*Amphoridium Mougeotii*“, in letos, in sicer 30. dan meseca marca se mi je posrečilo še dobiti tu „*Andraea rupestris*“ in pa „*Mielichhoferia nitida*“. Ta dva mahova je do zdaj težko kdo na Kranjskem dobil. Gospod Breidler, kojemu sem teh dvoje mahov na krst poslal, se je silno čudil, da sem ju tu v Kokriški dolini in vrh tega še v taki nižavi dobil; kajti oba ljubita le visoke planine.

Konečno še nekaj. Da ne bote v Ljubljani nad kakem novem zelenjem preveč radovali se, bodi vam znano, da na naši gori hiba ali bukva „*Fagus sylvestris*“ že zeleni. Predvčeranjem, ko sem okamnin in polžkov iskaje po Dobliskem jarku se plazil, videl sem v ondašnji bukovi lozi prvo zelenje na nekterih bukvah; in moje češnjevo drevo na vrtu pa je danes pokazalo prve cvetke.

S. R.

Domače novice.

(Petdesetletnica.) Iz Vipave se nam poroča: Redek primerljaj je gotovo, da bi duhovnik na jednom in istem kraju služboval 50 let. Glejte Planina nad Vipavo ima to redko srečo. 24. t. m., toraj v petek, bode 50 let, kar je pri nas službo nastopil zlatomašnik, prečastiti gosp. Jožef Nakus, starosta službovajočih duhovnikov Ljubljanske škofije. Častiti gospod je še tako trden, da bi mu nobeden toliko let ne prisodil. Bog nam ga ohrani še mnogo let!

(Ogenj), ki je v četrtek popoldne v Šmartnu pri Cerkljah nastal na način do sedaj še ne do-

kazan, bil je vsled hudega vetra tako silen, da je v pol ure več nego 20 poslopij trinajsterim gospodarjem pripadajočih, v enem plamenu gorelo. Plamen dvigal se je kmalo visoko kakor vaški zvonik, okoli kterega je grozno divjal, kar nam spričuje v nebo štrleča ploščevina pod velikimi linami, ktera se je vsled silne vročine od zidú, na kterem je pritrjena, dvignila; kmalo pa se je zopet vsled silnega piša prav po kačje zvijal ter vrhove vrtov preskakovaje hišo za hišo, pod za podom, poslopje za poslopjem vničeval.

Gospodar Anžlin pritekel je v eni sapi s polja domov, da bi rešil, kar bi se pri divjem požaru še rešiti dalo. Planil je v gorečo hišo, zagrabil je nekaj obleke in prihranjene novce. Ob enem zgrabi še za polno dežo masla, s katero hoče vteči. Revez se spotakne in z vsem skupaj v žrjavico pade. Grozno je opečen po rokah, po životu in po obrazu. Sva-kinja njegova, bolna reva Lucija, lezla je po vseh štirih iz hiše venkaj na plano, in se je tudi neznan-sko opekla.

Bogu bodi zahvaljeno, da ste to edini nesreči, ki ste se prigodili. Ljudje so se sploh rešili, toda le nago življenje in obleko, kar so jo na sebi imeli. Vse drugo, kar so venkaj navlekli, nastavili so na veliko nesrečo po takih krajih po vrtovih, kamor je veter ogenj zaganjal, kteri jim je še te malenkosti vpepelil, kar so jih rešiti poskušali. Živina se je rešila, žito in klaja sta pa vsem brez razločka, naj bo gruntar ali bajtar, do poslednjega zrna in do poslednje bilke zgorela.

Vsled tega je pa tudi milosrčnost sosednjih so-sesk tolišnja, da je v resnici občudovanja vredna. Kakor so sedaj spomladi slabi časi, vendar vsakdo daruje, kolikor si le preko lastnih najnujnejih potreb odtrgati zamore. Eni vozijo dan za dnevom les skupaj, drugi prinašajo žita, tretji moke, četrti klaje za živino. Res, tukaj se vidi, kaj je prava krščanska ljubezen vsega zmožna, ako svojega brata v nesreči vidi, v pravi nesreči, ktera človeka v srce skeli. Bog jim povrni milim dobrotnikom!

(Baterije), o kterih smo včeraj poročali, odšle so včeraj zvečer ob šestih na svoje novo domovanje. Spremljala jih je godba in skoraj vsi tukaj bivajoči častniki.

(Poboji) so pri nas že tako na dnevnem redu, da se človeku že gnjusi o njih poročati. Saj bi tudi ne pisali, ako bi nam ne bil blagi namen, morda z grajalno besedo v javnosti na surovost naše mladine vsaj toliko vplivati, da bi ne segala pri vsaki najmanjši priložnosti takoj po noži in po kolu. Pred-včeranjem so zopet blizu Luž na Gorenjskem jed-nega Velesovca do smrti pobili komaj dorastli fan-talini. To je vendar že grozno, da človek dandanes ni že več za družega nego za pobijanje.

(Predavanje o živinoreji), s posebnem ozirom na letošnjo premiranje goveje živine v Kranjski gori, imel bode tajnik c. k. kmetijske družbe, g. Gustav Pirce, v petek 24. t. m. na sv. Jurija dan dopo-ludne ob 10. uri v šolskem poslopju v Kranjski gori. Na to predavanje pozorimo posebno ude c. k. kme-tijske družbe, ker se bode pri tej priliki razgovar-jalo, kako vrediti premiranje goveje živine in na kteri čas premiranje določiti.

(Služba) c. kr. okrajnega sodnika v Ribnici je razpisana do 15. maja t. l.

(Razpisana služba.) Cestarjeva služba na Kranj-skem se oddaja z letno plačo 350 goldinarjev, h kteri pripada še 25% aktivitetne doklade in pa pri-meren pavšal za ogledovanje ceste. Dotičnik ima pravico do povišanja v 400 in 450 goldinarjev plače s primernimi dokladami. Pravico do te službe imajo v prvi vrsti c. kr. podčastniki s certifikatom. Zahteva se tudi spretnost v risanju, ter morajo do-kazati, da so izučeni zidarji, tesarji ali pa kamno-seki. Prošnje naj se vlagajo do konec maja t. l. na c. kr. deželno vlado kranjsko.

Razne reči.

— Plemstvo in posebno visoko plemstvo ima dandanes jako razne zabave. Nekteri se bavijo z igro, jezo ali politično borbo; drugi poskušajo s peresom v zgodovino poseči, tretji stopajo v nižje kroge človeške družbe, ter se rokodelstva učé. Saj imamo na Kranjskem grofa, ki voz okuje in konja podkuje, da je veselje. Na Tirolih v Meranu je pa nadvojvodinja Marija Terezija, ki dan na dan pridno sedi v delavnici nekega zlatarja in se pod vodstvom

mojstra samega zlatarstva učí. Ni je menda na svetu reči, da bi jo bolj veselila, kakor ravno zlatarstvo. Dva prstana je že sama izdelala in to tako fino, da jo vse občuduje, sedaj pa pričinja izdelavo zlate verižice. Dan na dan hodijo visokorodno učenko naj-odličnejši gostje Meranski gledat in njeno spretnost občudovat.

— Prva železnica v Hercegovini je de-loma dovršena in se za potrebo že po njej vozijo. Drži iz Mostarja do Metkovića. Manjka ji le še tega, česar navadno vsem železnicem, ki se pod madjarsko krono gradé — poslopj. Tista so poslednja reč in mora že poprej promet vrejen biti, kakor pa se po-slopje dogotovi. Med tem časom po lesenih barakah blago sprejemajo in vožne listke prodajajo.

Telegrami.

Moskva, 21. aprila. „Mosk. Ved.“ izpe-ljuje, da je angleško-ruska vojska neizogibljiva, ako Angleška ne popusti zasedene luke Hamilton.

London, 21. aprila. „Daily News“ poroča, da so vsled afére, ki se je v Egiptu prigodila dnevniku „Bosphore“ (da so ga vstavili), raz-mere med Francosko in Angleško napete po-stale.

London, 21. aprila. Vlada je sklenila generala Grahama iz Sudana pokli-cati.

London, 21. aprila. „Staudard“ dokazuje, da je bil Komarovov napad popolnoma iz trte zvit. Vsa sedanja angleško-ruska težkoča je v tem, da se Rusija brani formalnih ob-ljub, da ne bi danes ali jutri preskočila dolo-čene meje. Giers je bil že pri volji, da bi bil obljubil, vojaška stranka je pa oporekala da ne!

London, 21. aprila. Velški princ in nje-gova soproga odpotovala sta iz Killarnaya v Dublin nazaj. Na raznih postajah kazali so jima sovraštvo, na drugih so ju zopet navdušeno sprejemali.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 90 kr., — domača 7 gl. 10 kr. — Rž 6 gl. 44 kr. — Ječmen 5 gl. 78 kr. — Ajda 5 gl. 60 kr. — Proso 6 gl. 44 kr. — Turšica 5 gl. 60 kr. — Oves 3 gl. 80 kr.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

21. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81	gl.	20	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81	„	45	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	105	„	65	„
Papirna renta, davka prosta	96	„	35	„
Akcije avstr.-ogerske banke	855	„	—	„
Kreditne akcije	283	„	—	„
London	125	„	60	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	9	„	92 1/2	„
Ces. cekini	5	„	89	„
Nemške marke	61	„	40	„

Od 20. aprila.

Ogerska zlata renta 6%	—	gl.	—	kr.
„ 4%	94	„	80	„
„ papirna renta 5%	90	„	45	„
Akcije anglo-avstr. banke	200	gl.	99	„
„ Länderbanke	99	„	40	„
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu	559	„	—	„
„ državne železnice	303	„	25	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	214	„	25	„
4% državne srečke iz l. 1854	250	gl.	126	„
4% „ „ „ 1860	500	„	139	„
Državne srečke iz l. 1864	100	„	170	„
„ „ „ 1864	50	„	170	„
Kreditne srečke	100	„	178	„
Ljubljanske srečke	20	„	23	„
Rudolfove srečke	10	„	18	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112	„	80	„
„ Ferdinandove sev.	106	„	—	„
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104	„	—	„

Umrli so:

18. aprila. Viljelmína Šmale, deželne sodnije sovetnika žena, 75 let, Sv. Florjana ulice št. 1, otrpnjenje možgan. — Viktor Bitenc, strugarjev sin, 14 dni, Kolezijske ulice št. 10. — Helena Koren, hišnega posestnika žena, 63 let, Študentovske ulice št. 11, Pyaemia. — Uršula Seunig, gostija, 88 let, Krav-ja dolina št. 11, Marasmus senilis. — Franc Navinšek, kroja-čav sin, 1 1/2 leta, Poljanska cesta št. 18.

V bolnišnici:

19. aprila. Jožefa Pfeifer, gostija, 85 let, Karlovska cesta št. 7, Marasmus.

18. aprila. Lorene Majdič, delavec, 44 let, Meningitis. — Franca Slapnik, dekla, 30 let, mrzlica.

Tujci.

19. aprila.

Pri **Maltéi**: Raumann, Hainz, Reich, trgovci, z Dunaja. — Avgust Petši, tovarniški knjigovodja, iz Grada. — Vitez Paller, c. k. vpok. deželni sovetnik, iz Grada. — Demeter

Daul, operater, iz Ogerskega. — Andr. Ogorek, c. k. sodn. pristav, iz Črnomlja. — Negrelli, c. k. častnik, iz Celovca.

Pri **Stonu**: Srečko Porto, posostnik, iz Milana. — Berta Oberhofer, zasebnica, z Dunaja. — S. Ruvič, dijak, iz Grada. — Nik. Gjorgjevič, trgovec, iz Belgrada. — Karl Pol-lak, trgovec, s soprogo, iz Trsta. — J. Okoren, župnik, iz Senožeč. — F. Legan, župnik, iz Ubelskega. — Rudolf Ze-leny, c. k. pomorski, kadet, iz Pulja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Josip Memmel, trg. pot., iz Rudapešte.

Pri **Južnem kolodvoru**: Marka Schraml, red. du-hovnik, iz Rima. — Leonoms, Kanj, Zadea, trgovci, iz Trsta. — Margareta Goler, zasebnica, iz Celovca. — Anton Jesche-nagg, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskemu caru**: Frane Langer, s soprogo, iz Savraha.

Hlapec,

kteri zná kmetijska dela in je poštenega zadržanja, sprejme se o sv. Jurji v farovžu; kje? pové vred-ništvu „Slovenca“. Bolj priletni in zvedeni, ki so že v farovžu služili, imajo prednost. (2)

Novosti slovenskega slovstva,

ktere ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Pot v nebese ali življenje udov III. reda sv. Fran-čiška. Spisal o. Nikolaj Mežnarič. Cena vezani knjigi 80 kr.

Molitvenik za dijake. Poslovenil Franjo Marešič. Cena: vezan v platnu s barvano obrezo 90 kr., s zlato obrezo 1 gl. 10 kr., usnje zlata obreza 1 gl. 15 kr.

Bratovščina sv. Uršule. Cena vezani knjigi 40 kr. **Avstrijsko-ogerska monarhija**. Spisal Janez Jesenko. Cena 45 kr.

Politična in kulturna zgodovina štajarskih Slovencev. Spisal Ivan Lapajne. Cena 1 gl. 20 kr.

Odkritje Amerike. Predelal P. Hrisogon Majar. Cena v pol platno vezani knjigi 1 gl. 60 kr.

Spisi Kristofa Šmida. IV. zvezek (Kanarček, Kres-nica, Kapelica v gojzdu). Mehko vezan 20 kr., trdo vezan 30 kr.

— V. zvezek (Slavček, Nema deklica). Cena kakor IV. zvezek.

— VI. zvezek (Ferdinand). Mehko vezan 30 kr., trdo vezan 40 kr.

Šaljivi Slovenec. Spisal Anton Brezovnik. Cena 60 kr. **Mladega Gašparja življenje in trpljenje**. Poslovenil J. S. Gombarov. Cena 30 kr.

Sv. Marije Magdalene Paciške mladostna leta. Spisal Anton Kržič. Cena 5 kr.

Živinozdravništvo.

Spisal dr. Simon Strupi.

Cena: mehko vezano 1 gl. 80 kr., v pol platnu 2 gl. 5 kr., pol usnje 2 gl. 20 kr.

49 komadov za samo 7 gold. 70 kr.

Žlice, noži in vilice

iz

Britanije-srebra

s fabriškim pečatom.

Silno potrebno za vsako družino!

Čujte, pozor, in strmite!

Za deset let jamčim pismeno vsakemu, kdor si kupi pri meni namizje iz britanije-srebra, ktero je poprej več nego 30 goldinarjev veljalo, da mu ostane belo, kakor pravo srebro. Namizje za obed in za desert je iz čistega, težkega in masivnega britanije-srebra, ktero je skoraj tolišne vrednosti kakor pravo srebro, ter se sedaj skoraj zastoj le za pravo svojo ceno prodaja.

Garnitura obstoji iz sledečega:

- 6 namiznih nožev z izvrstno jekleno klino,
- 6 pravih anglo-brit. srebrnih vilic,
- 6 masivnih anglo-brit. srebrnih žlic,
- 12 anglo-brit. srebrnih žličic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. srebrna zajemalka za juho,
- 1 masivna anglo-brit. srebrna posnemača za mleko,
- 3 masivne anglo-brit. srebrne žlice za desert,
- 3 prave anglo-brit. srebrne vilice za desert,
- 3 lepe masivne čašice za jaja,
- 1 izvrstno skrinjico za poper ali sladkor,
- 3 tase lepo eizelirane,
- 1 cedilce za čaj najbolj fino,
- 2 lepa svetilnika za salon,
- 1 prekrasna krušnica indijski in kitajski vdolbena.

49 reči, to je, 49 komadov, ki se lahko dobé proti predplači zneska ali pa po poštnem povzetju za 7 gl. 70 kr.

Svarilo! Le ono britanije-srebro je pravo, ktero ima zgoraj naveden pečat vtisnjen.

Za dokaz da moja ponudba

ni sleparija

se obvežem tukaj javno, vsako blago, ktero bi komu všeč ne bilo, brez ugovora nazaj vzeti. Vsak ga sme toraj brez zgube naročiti.

Kdor želi dobrega in solidnega blaga, obrne naj se hitro, dokler je še kaj zaloge, zaupljivo le na

Rabinovics,

Haupt-Depot der Anglo-Britan. Silberfabrik, Wien, II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje prodajam v škatlicah po 15 kr.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.